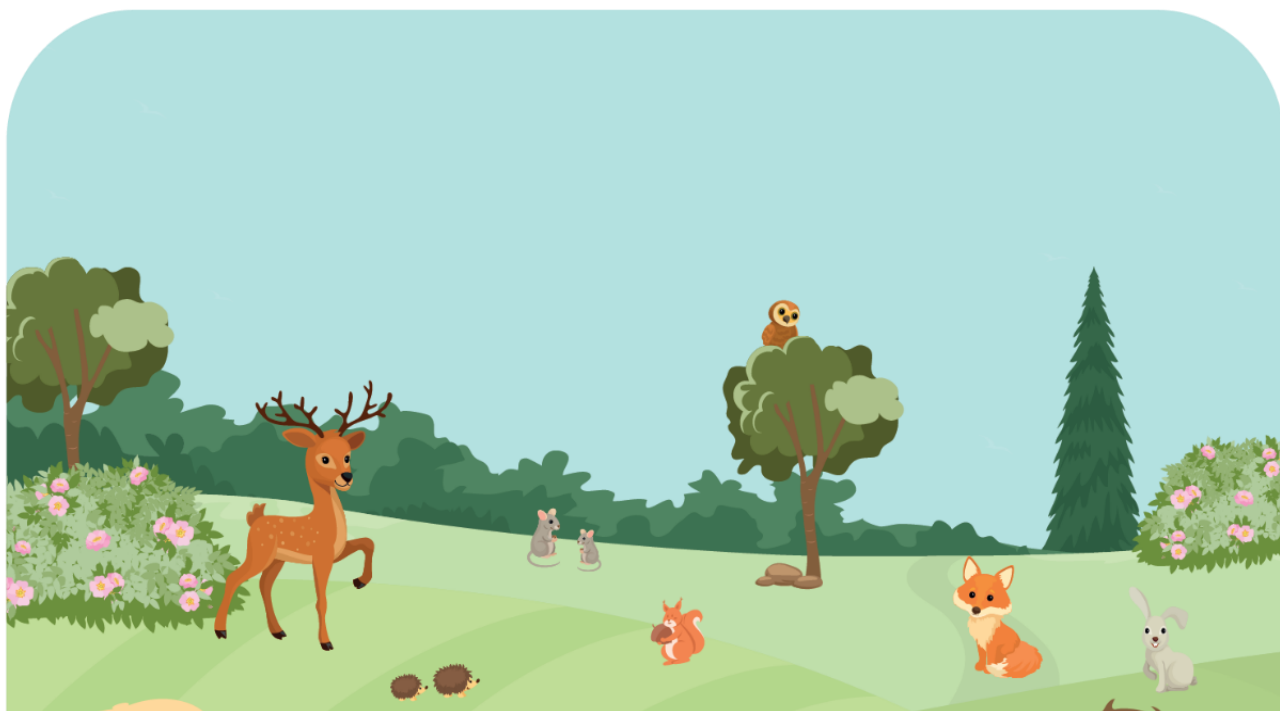

DAGTILBUD HOVEDGÅRD

**Pædagogisk læreplan samt evalueringen af
arbejdet med pædagogiske læreplaner i
Dagtilbud Hovedgård 2024-25.**

Indledning

Kære læser:

Dette er en beskrivelse af den pædagogiske læreplan samt en evaluering af vores pædagogiske arbejde i Dagtilbud Hovedgård for 2024-2025.

Det er hensigten, at denne tekst både henvender sig til dagtilbuddets forældre, dagtilbuddets medarbejdere samt øvrige relevante samarbejdspartnere med vores dagtilbud.

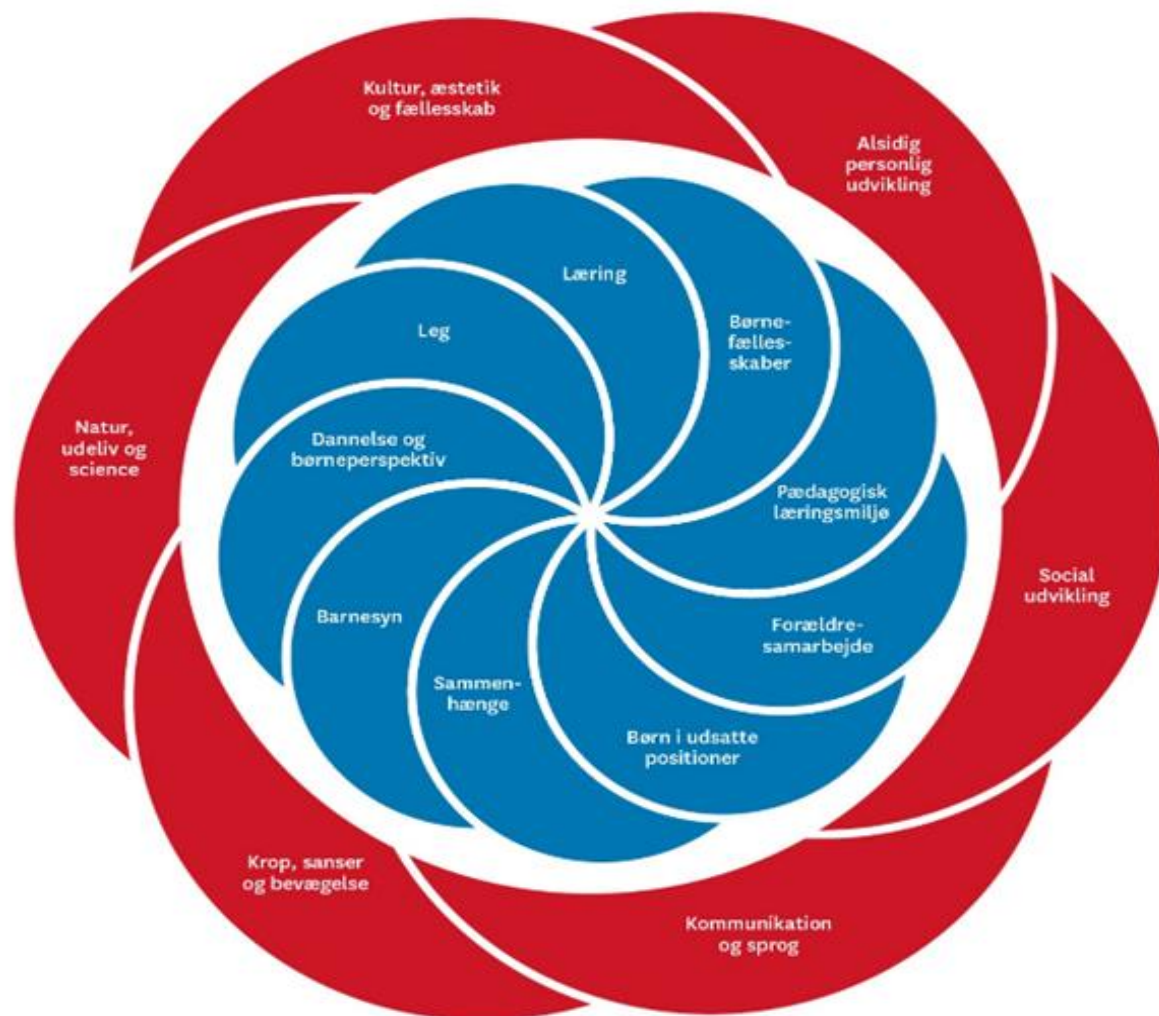
I håbet om at sikre et læsevenligt og relevant dokument for alle, har vi foretaget et bevidst valg om, nogle steder, at fremhæve vores tanker om arbejdet med læreplanen og den evalueringskultur, der kendetegner vores dagtilbud.

Andre steder i teksten har vi valgt at henvise til de nationale formålsbestemmelser for dagtilbuddene i Danmark og til nogle af de øvrige dokumenter vi lokalt har udarbejdet i vores stræben efter at medvirke til børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Ønsker du som læser en bredere indsigt i vores dagtilbud, f.eks. om vores organisering, institutionshusene, dagplejen eller lidt praktiske informationer, kan du besøge vores hjemmeside [her](#)

Den styrkede læreplan – Rammer og indhold:

Den pædagogiske læreplan udgør rammen for det pædagogiske arbejde i alle dagtilbud. Læreplanen skal af børn og personale i Hovedgård forstås og opleves som et dynamisk redskab, der giver os muligheden for at arbejde systematisk med både planlægning af pædagogik, udøvelsen af denne samt evalueringer af vores praksis.

Udgangspunktet for arbejdet med læreplanen består af 3 centrale dele:

1. De seks læreplanstemaer (de røde elementer i figur 1.).

- Omhandler de mål der er sat for børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring.

2. Det fælles pædagogiske grundlag (de blå elementer i figur 1.).

- Omhandler det, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, der arbejdes med for at opnå målene i de seks læreplanstemaer.

3. Sammenhængen mellem børnefællesskaberne og børnenes udbytte af dem.

- Omhandler dagtilbuddets evalueringskultur

Del 1. De seks læreplanstemaer:

Læreplanstemaerne er de mål der er sat for børnenes læring.

Ønsker du at få en specifik viden om de politisk fastsatte mål kan du finde dem [her](#)

Formålsbestemmelserne foreskriver at: *"målene skal ses i sammenhæng og samspil med hinanden for at sikre, at den pædagogiske praksis, set fra et børneperspektiv, ikke forekommer opsplittet i seks adskilte temaer".*

Tanken bag dette er, at man ikke kan arbejde med børns sprog uden også at arbejde med fx den sociale og personlige udvikling. Eller man kan ikke arbejde med Natur og Udeliv, uden også at udvikle børns sprog.

Den forståelse deler vi i Dagtilbud Hovedgård. Dog er vi også af den overbevisning, at hvis vi arbejder bevidst med alle mål hele tiden - og hele dagen, så kan børnenes udvikling, trivsel og læring blive utydelig for de voksne at evaluere på.

Den pædagogiske praksis hos os er derfor tilrettelagt sådan, at vores børnemiljøer nogle gange har det brede læringssyn for øje i dagtilbuddets åbningstid fra kl. 6:15-16:30. Dette fordi vi har en holdning til, at børnene er eksperter i eget liv og ved, at de igennem selvvalgte lege formår at lære om mange af livets forhold selv.

Andre gange er vores samvær med børnene udøvet i en mere afgrænset ramme med specifikke udviklingsmål. Dette fordi vi har nogle holdninger til - og også viden om, hvad der er vigtigt for børnene at mestre, for at kunne begå sig i værdifulde fællesskaber i dagplejen, vuggestuen og børnehaven – og på sigt når de begynder i skole eller når man i ungdoms- og voksenlivet træder ind i et arbejdsfællesskab.

Fælles for begge afsæt er, at læreplanen og dens indhold skal medvirke til at videreudvikle kvaliteten af vores praksis gennem pædagogiske handlinger og faglige refleksioner.

Planlægningen af den pædagogiske praksis har derfor to afsæt.

På ugentlige team/stuemøder og i samværet med børnene i dagligdagen, planlægges den helt almindelige hverdag med leg, hverdagens rutiner og alle de andre gøremål, der hører hverdagen til.

Inddragelse af børnenes perspektiver i dagligdagen står centralt for os. Børn er simpelthen de klogeste til at være børn – voksne kan kun forestille sig at være børn – så det skal vi være bevidste om, ydmyge over for og tage afsæt i.

Man kan sige, at vores fornemmeste opgave er at gribe børnenes perspektiver og ideer og forme dem til pædagogik.

To gange om året planlægges med et længere perspektiv for øje. Her planlægger vi perioder med emner og tematikker som vi og børnene er optaget af. Skabelonen for personalets langtidsplanlægning kan du finde et eksempel på [her](#)

Årshjulet for vores tematikker er:

- Januar og februar: **SOCIAL OG PERSONLIG MESTRING**
- Marts og april: **VI LÆRER SPROG**
- Maj og juni: **KOM UD I DAG**
- Juli: **VALGFRIT** (pga. 3 ugers sommerferie)
- August: **HØST**
- September: **BØRNS TRIVSEL**
- Oktober: **SPROG**
- November: **LEG**
- December: **KULTUR & TRADITIONER**

Del 2: Det fælles pædagogiske grundlag:

Det andet centrale udgangspunkt i arbejdet med læreplanen er **det fælles pædagogiske grundlag**, som handler om det, der skal kendetegne vores forståelse og den tilgang vi arbejder ud fra, for at opnå målene i de seks læreplanstemaer. Man kan sige, at det er vores pædagogiske ståsteder og grundholdninger samt metoder og midler til, at børnene når godt i mål med det vi ønsker for dem.

Det fælles pædagogiske grundlag skal være præcis det det foreskriver at være – nemlig **et fælles**. Vi er som mennesker meget forskellige, og heldigvis for det - men det må ikke blive pædagogisk tilfældigt det vores børn og forældre bliver mødt af.

Nedenfor udfolder vi dele af det fælles pædagogiske grundlag. Ligesom med de seks læreplanstemaer, er det fælles pædagogiske grundlag inddelt i overskrifter og kategorier for sig.

Vi udfolder, i denne tekst, **Børnesyn, Børn i udsatte positioner, Samarbejde med forældre og Pædagogisk læringsmiljø i sammenhæng til børnehaveklassen.**

De øvrige dele af det fælles pædagogiske grundlag tænker vi allerede er velbeskrevet i den styrkede læreplan [her](#), og vi tilstræber, at børn, forældre og andre relevante gæster i vores dagtilbud oplever og bliver mødt af netop det, når vi samarbejder.

Børnesyn:

Det pædagogiske fundament for personalet i forhold til børnenes hverdag og i deres relationer til børnene, bygger på følgende grundlæggende børnesyn:

- Børn er mennesker med ligeværdige rettigheder.
- Børn er afhængige af voksne.
- Børn har ressourcer og er med til at skabe deres eget liv.
- Børn udvikler sig i sociale relationer.

Det betyder i praksis, at personalets samvær med børnene viser sig ved, at de gør sig umage med at aflæse og kode børnenes intentioner, og at de er detektiver i at forstå, hvad børnene vil dem og hinanden.

Personalet prøver desuden altid at forstå børnene ud fra børnenes egne oplevelser og forståelser af dem selv, og de ved at børnene har brug for voksnes hjælp til at øve sig i det, der for børnene kan opleves som svært og udfordrende.

Dette ses bl.a. ved, at personalet:

- Tilrettelægger positive legeaktiviteter på et reflekteret og fagligt grundlag.
- Er lyttende, afventende og positive i barn/voksenrelationen.
- Er nærværende, interesserede og tydelige.
- Går i børnenes "fodspor" ved at fange det, der optager børnene, og herigennem understøtter dem i at være foretagsomme og nysgerrige.
- Støtter børnene i deres muligheder for at handle aktivt i deres eget liv, herunder understøtter børnene i deres personlige mestring, selvhjulpenhed og konfliktløsninger med venner og kammerater.
- Har viden om hvornår den voksne læringsmæssigt går foran, ved siden af eller bagved barnet.
- Guider og bekræfter børnenes handlinger, er anerkendende og skubber på i børnenes nærmeste udviklingszone.

Børn i udsatte positioner:

De nationale formålsbestemmelser kategoriserer børn i udsatte positioner som en sammensat gruppe af børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller børn i risiko for at stå uden for fællesskabet mv.

I Dagtilbud Hovedgård har vi den forforståelse at vi ikke kategoriserer børnene men i stedet kategoriserer den pædagogik og omsorg børnene har brug for. Den kan nemlig være forskellig fra barn til barn og fra børnegruppe til børnegruppe. Men vi mener ikke at den nødvendigvis er afhængig af børnenes baggrund eller særlige forudsætninger i øvrigt.

Vi ser aldrig børn som et problem. Til gengæld kan der i enkelte tilfælde/episoder eller i kortere/længere perioder af børns liv opstå forhold, der kan opleves problemfyldte. Derfor tænker vi, at alle børn med mellemrum er udsatte i forhold til deres udvikling eller i forhold til børnefællesskaberne. Det tror vi faktisk helt grundlæggende er en præmis for ethvert barn, når det vokser op og skal lære om andre og sig selv i samspil med voksne og kammerater i et dagtilbud.

Til gengæld er vi også ret sikre på, at det bedste for børnene er at øve sig på det der er svært i trygge rammer, sammen med gode venner og omsorgsfulde voksne.

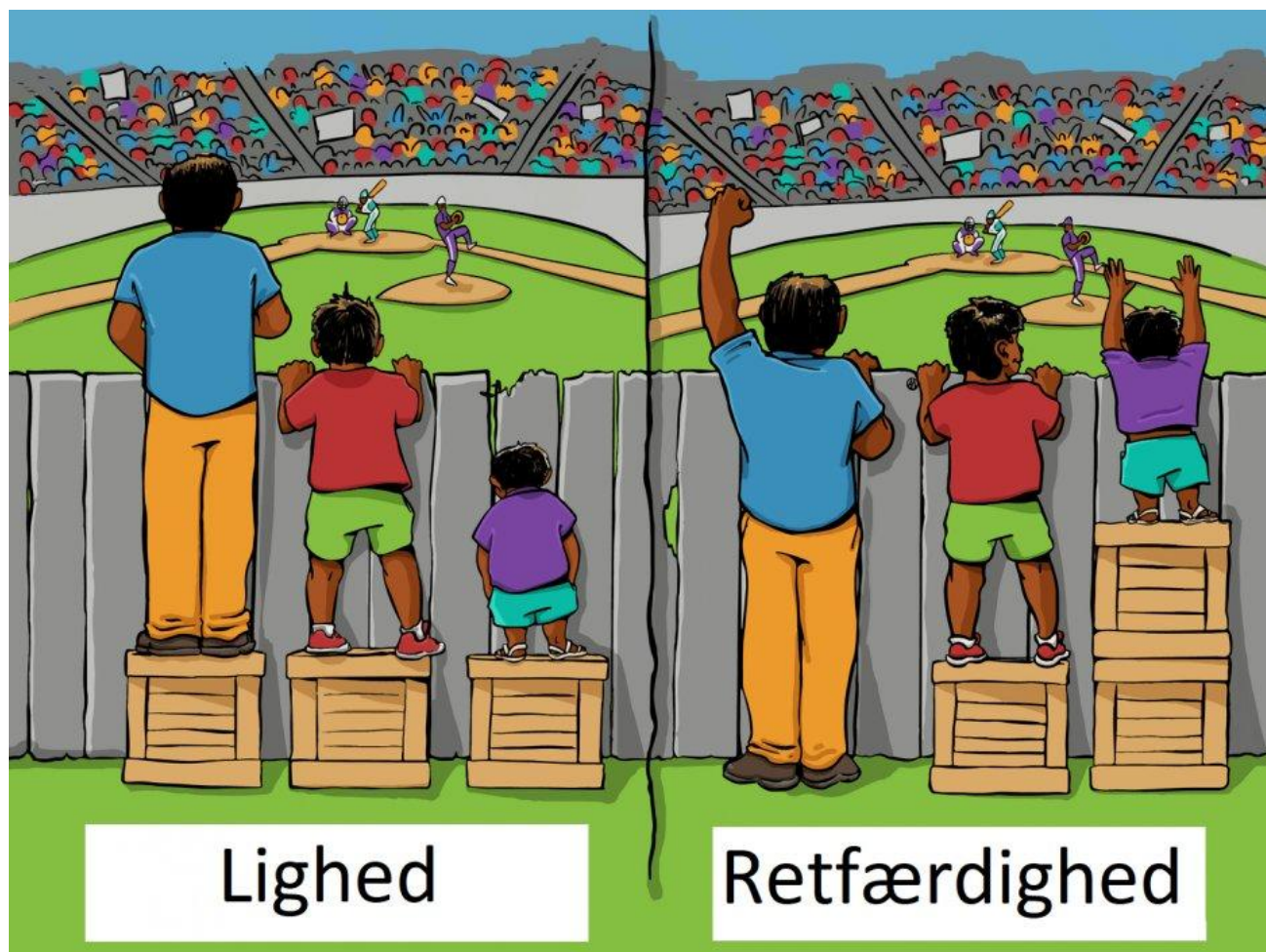
Børns evne til at være medskabere af deres eget liv varierer afhængigt af robusthed og kompetencer. Derfor skal vi være særligt opmærksomme på afhængigheds- og magtrelationen mellem børn og voksne - og vi voksne skal påtage os ansvaret for, at børnene sikres adgang til meningsfulde fællesskaber.

En læresætning for personalet i Hovedgård er:

- *Husk ikke kun at feje for børnene – lær dem også hvad en kost er og hvad den kan bruges til, så børnene derigennem lærer at kunne feje selv.*

Vi mener det er både lærerigt og en livsbetingelse for børn at opleve modgang og bump på vejen.

Når man får den rette hjælp af gode venner og omsorgsfulde voksne (personale og forældre) er det tværtimod livsvigtig læring i forhold til at kunne regulere sine følelser relevant i de sammenhænge man indgår i - og til, over tid, at kunne håndtere når noget er svært så det ikke bliver til længerevarende udfordringer for egen trivsel.

Samarbejde med forældre:

En tillidsfuld relation mellem forældre, pædagogisk personale og ledelse er for os afgørende for et velfungerende forældresamarbejde. Vi tror på, at tillid opstår når vi anerkender forældrene som den mest betydningsfulde ressource i deres børns liv og udvikling. Derfor er udgangspunktet også, at forældresamarbejdet er tilpasset forældrenes forskelligheder uden dog at afvige fra de forventninger vi som professionelle voksne har til forældreskabet.

Vi tager altid afsæt i den enkelte families situation, kultur og behov. Derigennem forsøger vi at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn og deres forældre ind i de fællesskaber vi som dagtilbud tilbyder.

Ærlighed er et nøglebegreb i forhold til at skabe tillid mellem forældre og personalet – og ærlighed er en dyd for os i dagtilbuddet. Det betyder, at vi også er ærlige når noget kan blive svært at tale om. Vi er nysgerrige og har modet til at spørge, fordi vi tror på at det kvalificerer det, der skal til for at understøtte børnenes behov.

Som nævnt tidligere i teksten er vi af den overbevisning, at alle børn indimellem bøvler og synes noget er svært. Det er en helt naturlig konsekvens af det at vokse op og være i relationer med andre mennesker. Det er vigtigt, at forældre og personale kan tale sammen om det, vi tror, der for børnene eller forældre kan være svært, så vi sammen kan finde gode løsninger til familiernes bedste.

Mange samtaler om børnene sker når forældre afleverer og henter deres børn. Derudover er mange andre af de mødeformer der findes i børns liv, møder hvor voksne fortæller hinanden noget om børnene - Opstartssamtaler fra hjem til pasning, overlevering til børnehave og til skole, trivselssamtaler og andre aftalte samtaler foregår ofte således, at forældre og personale fortæller om deres oplevelser af barnet i hjemmet og i dagtilbuddet.

Vi tror på, at det er til gavn for børnene når koblingen af deres to primære livsverdener styrkes.

Foruden ovenstående prioriterer vi derfor også at inddrage forældrene i børnenes fællesskaber. Det sker når vi inviterer forældre til arrangementer hvor børnene fortæller deres forældre om deres oplevelser i dagtilbuddet.

Det sker også når aktivitetsudvalgene arrangerer arbejdsdage eller sociale arrangementer i vores institutionshuse - eller til den årlige Byfest i byen.

Forældres deltagelse kan styrke tilknytningen til dagtilbuddet og styrke forældrenes fællesskab. Et styrket fællesskab mellem forældre medvirker, i vores øjne, til øget trivsel og tættere relationerne børnene i mellem.

Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen:

I dagtilbud Hovedgård begynder børnene i skole den 1. august. Fra januar måned, det år børnene skal i skole, begynder nogle af deres fællesskaber bl.a. at handle om at understøtte børnenes mod på nye udfordringer og at kunne fordybe sig og at være vedholdende. Det gælder også når det man øver sig på, ikke er drevet af barnets egen lyst.

Årsagen til, at vi begynder i januar, er fordi alle børn dermed er fyldt 5 år. For når man er 5 og 6 år, er det rimeligt, at de voksne forventer man kan øve sig på ovenstående og udvikler en form for modenhed i de forhold, der er centrale på tværs af dagtilbud og skole.

Vi er meget påpasselige med ikke at kalde disse børnefællesskaber for FØR-skole og vi omtaler aldrig det børnene øver sig på som færdigheder børnene skal lære fordi de skal i skole. For en del børn kan denne periode nemlig være ret svær og vi ønsker ikke at give børnene en forestilling om, at det at starte i skole er svært.

Til gengæld må det godt være svært at være 5 år. Særligt fordi det man øver sig på, sker i trygge rammer med jævnaldrende kammerater og omsorgsfulde voksne.

Vi har udarbejdet en forældrefolder som omhandler det arbejde vi gør frem mod børnenes skolestart. Den kan du finde [her](#).

Den lokale forankring af den styrkede læreplan i Dagtilbud Hovedgård:

Den overordnede rammesætning for arbejdet med pædagogiske læreplaner har, for 2024-25, set således ud:

- a) I det lokale MED-udvalg (LMU) drøftes i efteråret 2023, hvilket pædagogisk fokus, der skal afspejle sig i arbejdet med de pædagogiske læreplaner for 2024-25. Her besluttes det at børneperspektivet og det børnene i dagligdagen udviser interesse for, fortsat skal være omdrejningspunktet for læreplanerne for den kommende periode. Desuden ønsker vi, i nogle perioder, at arbejde temabaseret, både over kortere og længere tid. Cirkus, MGP, høsttema, børn der skal lære at cykle mv.
- b) På bestyrelsesmøde i december 2023 præsenteres bestyrelsen for den samlede evaluering af arbejdet med de pædagogiske læreplaner for 2022-2023. Denne godkendes, og efterfølgende drøfter bestyrelsen også læreplansarbejdet for den kommende periode.
- c) Institutionspersonalet målsætter sig specifikt i 4-6 læreplanseksperimenter for 2024-25, dvs. 2-3 pr. halvår. Dette gøres på teamplanlægningsmøder, som afholdes i hhv. januar og august hvert år. Dagplejerne målsætter sig også i læreplanseksperimenter og der skeles ofte til dagtilbuddets overordnede temaer i årshjulet når hverdagen planlægges for deres børnegrupper.
- d) Når læreplanen er udarbejdet i skabelonen, afholdes **pædagogisk møde** hvor de enkelte teams og ledelsen giver feedback, sparring og videndeler med hinanden. Dette sker to gange årligt. I dagplejen drøftes læreplansarbejdet løbende med ledelsen og dokumentationsformen kan ofte være af mundtlig karakter.
- e) Personalet evaluerer løbende deres arbejde med læreplanerne. Der aftales midtvejs- og slutevalueringer, og arbejdet drøftes desuden på ugentlige teammøder. Ledelse kan deltage på teammøder for at understøtte personalet i arbejdet med pædagogiske læreplaner. I maj- og november måned hvert år, afholdes et længerevarende aftenmøde møde hvor personalet evaluerer og gør status over deres praksis og planlægning fra henholdsvis januar og august måned.
- f) Der indsamles løbende personalets evalueringer af arbejdet med læreplanerne. Herefter udarbejdes en samlet skriftlig evaluering. Denne præsenteres for bestyrelsen i 4. kvartal 2025.

Del 3. Sammenhængen mellem børnefællesskaber og børnenes udbytte:

Det tredje centrale element i arbejdet med den pædagogiske læreplan er **sammenhængen mellem børnefællesskaberne og børnenes udbytte af dem**. Den del handler om vores evalueringskultur.

Målet for en evalueringskultur i Dagtilbud Hovedgård er, at vi arbejder systematisk med både planlægning og evalueringer, hvor vi igennem faglige drøftelser reflekterer over, om vores tiltag har et virkningsfuldt udbytte for børnene. I Dagtilbud Hovedgård tænker vi evaluering som en kontinuerlig

proces med fokus på børn og voksnes udbytte af den pædagogiske praksis. På en simpel måde kan man sige, at vi evaluerer vores praksis i dag for at kunne fastholde eller forandre den i morgen.

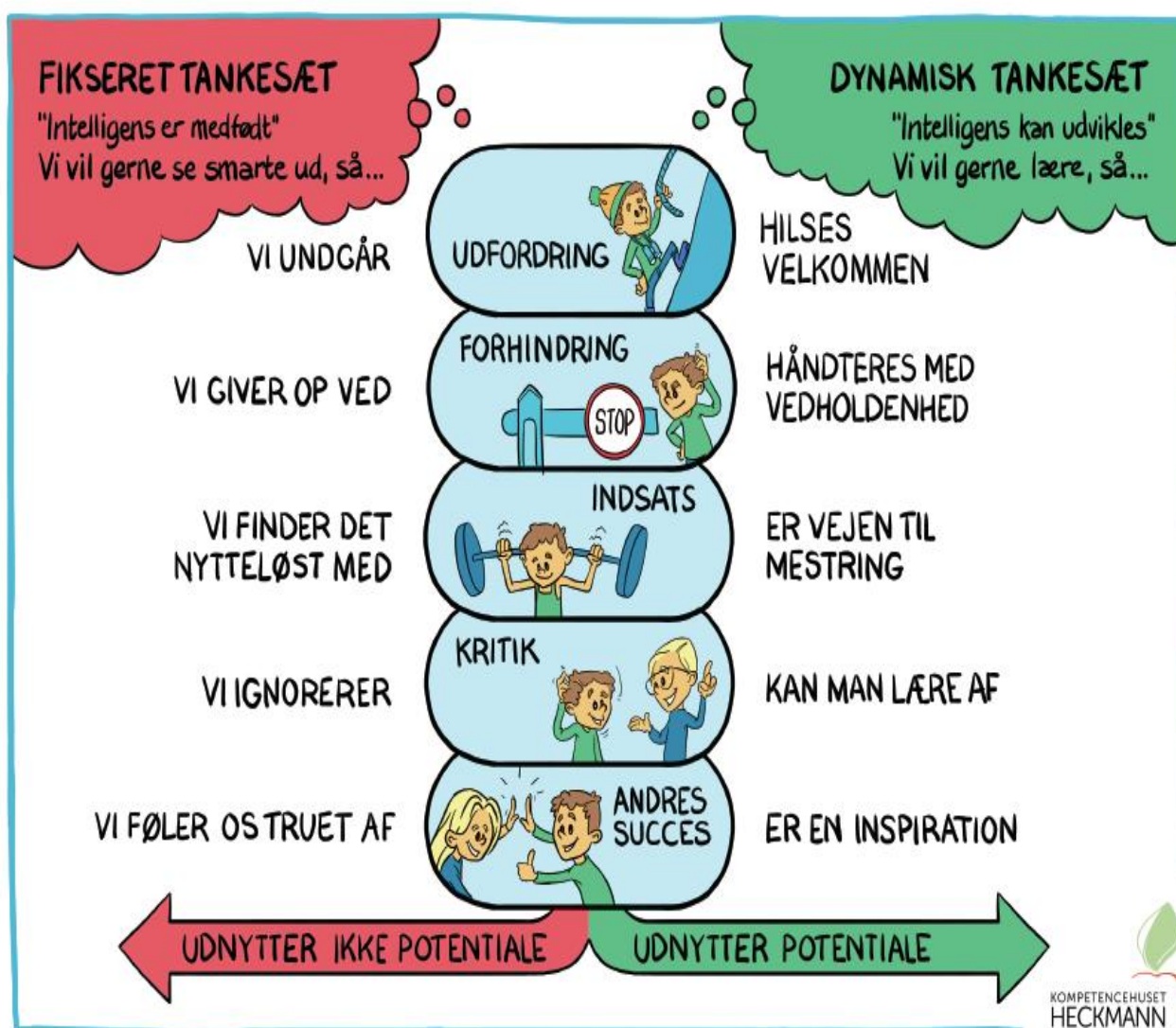
Det betyder konkret, at vi skal kunne have øje for sammenhængen mellem vores børnemiljøer og børnenes udbytte. Evalueringskulturen skal derfor kunne udvikle og kvalificere vores børnemiljøer og vores faglige drøftelser skal sikre god kvalitet for børnene i vores dagtilbud.

For at kunne lykkes med det, har vi et særligt fokus på at drøfte og reflektere over "hvorfor vi gør" – og i mindre grad på "hvordan vi gør". "Hvorfor vi gør" fordrer de faglige refleksioner. "Hvordan vi gør" fordrer handlinger.

Samtidig skal vi turde begå fejl, og mindst lige så vigtigt skal vi turde tale om vores fejl som afsæt for justeringer for både børn og voksnes læring.

Faktisk opfordrer vi hinanden til at "turde" noget og til at afprøve forskellige pædagogiske handlinger uden altid at kende facit først. Det gør vi fordi vi ser det som tegn på refleksion, engagement, nysgerrighed og som en vej til at blive klogere på den pædagogiske praksis.

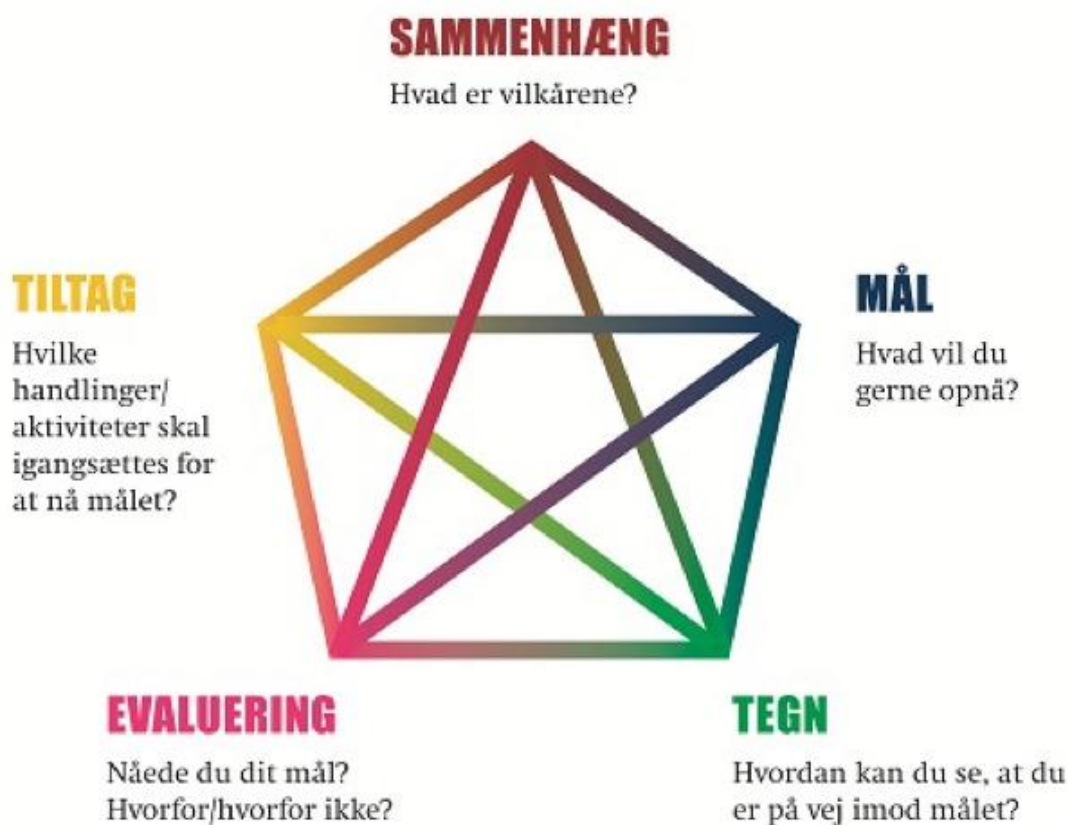
Vi er derfor meget optaget af at understøtte både børn og voksne i et dynamisk tankesæt.

SMTTE-modellen som planlægningsværktøj:

I Dagtilbud Hovedgård anvender vi bl.a. SMTTE- modellen som et fælles planlægningsværktøj i arbejdet med de pædagogiske læreplaner. Modellen skal medvirke til et fælles sprog i samarbejdet på tværs af huse, teams og dagplejere, og skal således understøtte den pædagogiske udvikling i dagtilbuddet.

Personalet aftaler, planlægger og skriftliggør inden for de 5 overskrifter i modellen, hvordan de vil arbejde med deres læreplanseksperimenter.

SMTTE-modellen er desuden valgt som fælles planlægningsværktøj, fordi den også indeholder en formaliseret evalueringsform, som giver mulighed for at ændre undervejs i vores pædagogiske målsætninger. Desuden styrker den afsluttende evaluering muligheden for at fastholde praksis eller at sætte nye mål for dagtilbuddets børnemiljøer.

Metoder:

Evalueringsprocesserne i Dagtilbud Hovedgård tager afsæt i analyser af den viden vi indsamler i vores børnemiljøer. Det kan være mundtligt, skriftligt eller visuelt. Det kan foregå dagligt, ugentligt eller månedligt, og det kan være når vi arbejder projekt- eller temaorienteret.

Børneperspektivet er, som tidligere nævnt i teksten, vigtigt for os, og derfor ser vi børnene som aktive deltagere i både vores planlægning og evaluering af vores børnefællesskaber. Børns refleksioner og udsagn skal medtages i den viden vi skaber praksis ud fra og i vores evalueringer af børnenes udbytte af den.

Vores analyser og vurderinger af, om der er en sammenhæng mellem pædagogikken og børnenes udbytte er rammesat i en række "skabeloner" som understøtter dette.

Se de følgende sider:

Team:

Dato:

VØL		
Hvilket læringsmiljø ønsker vi at blive klogere på? Emne/tema:		
Hvorfor ønsker vi det?		
Det VED vi inden vi går i gang	Det ØNSKER vi at vide mere om? Hvad skal vi ud og undersøge i vores praksis (hvilke spørgsmål skal vi stille)? Hvem gør hvad?	Det har vi nu LÆRT om vores læringsmiljø

En VØL kan laves både på et team for voksne og i en børnegruppe. Når den laves på et team for voksne, er det for at blive klogere på et bestemt læringsmiljø. Når den laves med en gruppe børn, er det for at blive klogere på hvilket læringsmiljø vi skal etablere.

Refleksionsskema for børns fællesskabsmuligheder i pædagogisk praksis

- Begynd i nederste kasse "Børnenes perspektiv" og derefter opad.

Team/stue niveau:

Hvad kræver det af **teamets samarbejde** for at barnet/børnene oplever, mærker og ser de fællesskaber som vi har beskrevet i børnenes perspektiv i nederste kasse?

Hvad skal vi lære sammen som team og hvordan vil vi samarbejde om det?

Den pædagogiske medarbejder:

Hvilke pædagogiske handlinger og aktiviteter skal jeg lave for at barnet/børnene oplever, mærker og ser de fællesskaber som vi har beskrevet i børnenes perspektiv i nederste kasse?

Hvad kræver det af mig - personligt og fagligt for at kunne lave de pædagogiske handlinger barnet/børnene har behov for?

Er der noget, der kræver et særligt fokus og støtte fra kolleger, ledelse eller andre aktører?

Børnenes perspektiv:

Hvordan ser fællesskaberne ud med barnets/børnenes øjne? Hvad skal de opleve, mærke, se?

Egne noter:

- xxxxxxxx

Et pædagogisk opmærksomhedspunkt er at skabe fællesskabsmuligheder for alle vores børn, uanset hvilke forudsætninger barnet har med sig. Refleksionsskema for børns fællesskabsmuligheder er en god mulighed for som team at "træde et skridt tilbage" fra hverdagens mange gøremål og drøfte hvordan vi hjælper børn og hinanden bedst.

Evaluering af børns trivsel:

I Daginstitution Hovedgård defineres trivsel som et produkt af det dynamiske samspil, barnet har med sine nære omgivelser.

Trivsel handler om at have det godt, både psykisk, socialt og fysisk. Barnet skal opleve at være en aktiv del af fællesskaber, hvor det bliver set og hørt, på en anerkendende og værdig måde.

I Hovedgård tænker vi, at det kan ses når barnet:

- Viser nysgerrighed.
- Kan være ihærdig og gøre sig umage.
- Indgår i lege og har flere venskaber/kammerater.
- Har gode relationer til mindst én voksen hver dag.
- Oplever, at forældre og personale har en sund og konstruktiv dialog om barnets vuggestue-, dagpleje- og børnehaveliv.

Evaluering af børns trivsel i Dagtilbud Hovedgård

Barnets navn:	Dato	Dato
Viser nysgerrighed 		
Er ihærdig og gør sig umage. 		
Indgår i meningsfulde lege. 		

Har gode relationer med såvel børn som voksne. 		
Vi er i god dialog med forældrene om barnets trivsel, udvikling og læring. Den "gode historie" bør fortælles mens barnet hører det. 		
Konklusion: • Er der lege- og læringsmiljøer barnet trives bedre i end andre? • Hvad skal vi gøre mere af?		

Den robuste og reflektive arbejdsplads:

For at øve os mere i at reflektere over "hvorfor vi gør" og i mindre grad "hvordan vi gør", afholder vi løbende møder som har det professionelle læringsfælleskab som overskrift.

Vi oplever alle perioder eller episoder, hvor vores faglige formåen og personlige habitus bliver "sat på prøve". Tidspunkter, hvor vores vante løsninger synes utilstrækkelige i forhold til at skabe de bedste børnemiljøer for barnet eller børnene. Eller tidspunkter, hvor vi ikke lige kan finde nøglen til den gode relation til et barn eller flere børn.

Først og fremmest er det vigtigt, at vi som arbejdsplads anerkender, at det er naturgivent, at vi med børns liv i hænderne oplever udfordringer, som kan være svære at finde løsninger på.

Herefter er det lige så vigtigt, at arbejdspladsen har en ramme for, hvordan en reflektiv og evaluerende kultur kan hjælpe de ansatte til at finde nye veje til gavn for børnene.

Set i et voksenperspektiv, kalder vi det for et professionelt læringsfælleskab (PLF).

Siden loven om et styrket kommunalt tilsyn trådte i kraft i 2022, og det efterfølgende tilsyn i Dagtilbud Hovedgård i 2023, har omdrejningspunktet for vores PLF-møder været de tilsynstemaer Horsens Kommune har udarbejdet.

De er:

- Relationer
- Fællesskaber
- Hverdagsrutiner
- Fysiske læringsmiljøer – inde og ude.

Hvert team får løbende videofilmet deres praksis ud fra ovenstående overskrifter.

Ca. 2 gange om året i hvert team, drøftes dette på PLF-møder med hinanden og ledelsen.

Vi har gode erfaringer med, at video giver en "objektiv" beskrivelse af praksis og at vi på baggrund af vores drøftelser med hinanden formår at tænke nye og anderledes veje for vores organisering og relationer med børnene.

Eksempler på udvikling af læringsmiljøer i Dagtilbud Hovedgård:

Nedenfor kan du læse et par eksempler på pædagogiske handlinger, faglige refleksioner og evalueringer fra praksis i Dagtilbud Hovedgård.

Eksemplerne viser, hvordan vi med afsæt i ovenstående har arbejdet med børns læring, trivsel, udvikling og dannelse og hvordan vi med netop den intention, af og til opdager behov for at justere i vores praksis og læringsmiljøer.

VØL Børnehaveteam

VØL		
Hvilket læringsmiljø ønsker vi at blive klogere på? Emne/tema: Oprydning		
Hvorfor ønsker vi det? Fordi det ikke fungerer		
Det VED vi inden vi går i gang	Det ØNSKER vi at vide mere om? Hvad skal vi ud og undersøge i vores praksis (hvilke spørgsmål skal vi stille)? Hvem gør hvad?	Det har vi nu LÆRT om vores læringsmiljø

- Børnene render i garderoben når de skal rydde op, eller også vil de op og spise i stedet. - Der er ofte konflikter - Tvivl om hvor legetøjet skal være - Det er kaotisk og der er uro og larm. - Vi voksne føler vi er skrappe når vi rydder op, det har vi ikke lyst til. - Børnene gider ikke rydde op, de gør alt hvad de kan for at undgå det.	- Vi ønsker at forsøge at ændre vores formiddags/morgen struktur. - Hjælper det med mere visuelt og audiotiv støtte.? - musik og trafiklys på dørene - Ovenstående vil vi bruge fast hver dag. - Vi vil forsøge samlet at rydde op hvorefter vi spiser formiddagsmad bagefter hele stuen sammen (Før har vi haft cafe).	- Trafiklys. Vi voksne har ikke været gode til at bruge det, så det virker ikke længere. - Oprydningssangen virker. De specielt de små har virkelig "fanget" det og har svært ved at rydde op hvis den ikke bliver sat på. - Virker godt hvis vi siger fx "du skal lige rydde 5 ting op" - Billeder på hylden af legetøjet, så vi ved hvor kassen skal stå. + dymo. - Mere positiv stemning både ved børn og voksne. - Evt spørge børnene om hvad de syntes om trafiklysene. - Vi spiser nu samlet sådan børnene ikke har mulighed for at undgå oprydning ved at sætte op og spise.
---	--	---

Læreplan vuggestueteam

Team: [REDACTED]		Periode: Maj/Juni - 2025
Emne: Kom ud i dag: Dyr og natur		
Sæt kryds	Pædagogiske læreplanstemaer vi kommer omkring? • Husk at sætte kryds ud for temaerne I kommer omkring • Husk også at sætte et par ord på hvad I kommer omkring i de forskellige læreplanstemaer	
X	Alsidig personlige udvikling – Understøtte børnenes følelser der kan opstå i mødet med dyrene. Lære børnene at tage ansvar (miljøomsorg) – hvordan omgås/behandler vi dyrene, så vi også passer på dem.	
X	Social udvikling – Vi ønsker at børnene skal samarbejde med hinanden ift. at finde dyr. De skal øve sig at vente på tur, hvis man gerne vil holde/rør et dyr.	
X	Kommunikation og sprog – Vi ønsker at udvide deres ordforråd samt deres allerede eksisterende kendskab til dyr. Vi vil på stuen have nogle fokus som relaterer sig til dyr i naturen.	

	Krop, sanser og bevægelse
X	Natur, udeliv og science – Vi ønsker at give børnene et kendskab til hvilke dyr vi møder i naturen. Det kan være alt fra større bondegårdsdyr til små kryb og kravl.
	Kultur, æstetik og fælleskab
Sammenhæng: Hvad er vores børnegruppe optagede af – hvilke lege, aktiviteter eller interesser opdager vi i samværet med børnene? ELLER - hvad er vi voksne optagede af i forhold til børnenes trivsel og udvikling? Hvilket tema vil vi arbejde med? Hvilke forudsætninger (forudsætninger kan eks. være børnenes alder, zone for nærmeste udvikling osv.), har vores børnegruppe i forhold til det valgte tema?	
Mål - Læringsmål: Læringsmål: Hvad skal børnene lære noget om? Hvordan gør vi denne læring synlig og vedkommende for børnene – altså hvordan inddrages og præsenteres børnene for det vi igangsætter? Hvilken sammenhæng er der mellem læringsmålene og de pædagogiske læreplanstemaer?	
Vores børnegrupper kan rigtig godt lide at være i udelivet. Når vi er på tur eller på legepladsen, er de meget optaget af, hvilke dyr vi ser på vores vej. De kommer selv og efterspørger, om vi ikke kan grave eller gå på opdagelse efter dyr på legepladsen. Generelt efterspørger børnene meget om, vi skal tur eller på legepladsen. På stuen er de meget optaget af at lege tiger og dinosager lege. Vores legekasse med dyr, vil de rigtig gerne have frem og synes det er sjovt at sidde og sige dyreløde til hinanden. Når vi i middagstuden læser bøger, har vi mange gode snakke om, hvilke dyr der er i bøgerne vi læser. Vi har på stuen set stor trivsel i børnegruppen, efter vi begyndte at opdele børnene noget mere i mindre legegrupper med faste voksne. Det vil vi forsætte med mens vi arbejder med dette tema. Børnene får skabt fælles tredje omkring dyr i naturen, samtidig med at de forsat styrke deres relationer til de andre børn i gruppen.	
Læringsmål: At børnene får kendskab til de forskellige dyr, der er i naturen. Herunder bondegårdsdyr samt kryb og kravl i skoven og jordbunden. På legepladsen og i skovbunden, skal læringen være at børnene finder ud af, at her bor der snegle, regnorme og andre små dyr. Når vi tager på længere turen ved brug af cyklen, skal læring gerne være at børnene finder ud af hvilke dyr der bor på en bondegård f.eks. ko, hest, gris osv. Generelt ønsker vi at børnene opnår en læring omkring miljøomsorg ift. hvordan det er vi omgås de dyr vi møder – alle dyr skal behandles med respekt (store som små).	

	Gennem vores fokusord som hænger på stuen, skal børnene gerne opnå en læring ift. at vide, hvad siger de forskellige bondegårdsdyr og generelt yderlig viden om, hvad der er på de forskellige dyr f.eks. hale, følehorn osv. Børnene opdeles i deres grupper, hvor fokus kan være forskelligt i grupperne. Nogle skal på cykeltur ud at se bondegårdsdyr, mens andre går på legepladsen eller i skoven for at finde kryb og kravl. I middagsstunden vil vi gerne have fokus på at lave dialogisk læsning med bøger der omhandler dyr. Grupperne vil ikke altid gøre det samme og have det samme fokus. Det gør, at vi har mulighed for at tilpasse "aktiviteten" til det enkelte barns NUZO, og derved sikre deltagelsesmuligheder for alle. Hvordan knytter vores mål sig til læreplanstemaerne: Vi kommer omkring 4 ud af de 6 læreplanstemaer herunder: 1. Alsidig personlig udvikling – hvor fokus ligger på at lære, hvordan man omgås dyrene. Vi ønsker at også at børnene tør udfordre sig selv. 2. Social udvikling – børnene skal øve at vente på tur, når vi er uden for. Men samtidig skal det også styrke deres relationer/fællesskab gennem det fælles tredje dyrene. 3. Kommunikation og sprog – vi vil gerne udvide deres ordforråd og bygge videre på det de allerede kender om dyr i naturen. Herunder at en mariehøne har prikker, grisen og koen har en hale osv. 4. Natur, udeliv og science – vi vil ud i naturen i alt slags vejr og på den måde får vi en fornemmelse af det samt tilegne os nye viden omkring de ting vi opdager i naturen.
Tiltag: Hvilke læringsmiljøer og aktiviteter vil vi skabe sammen med børnene for at nå læringsmålene? (Inddrag børnegruppens forudsætninger i forhold til det valgte tema). Hvordan vil vi bruge de fire pejlemærker fra Kom Ud I Dag i vores læringsmiljø? • At se nøje efter • At støtte et rigt sprogligt miljø • At undersøge og eksperimentere • At støtte de første modeller og konstruktioner <i>Hvordan vil I inddrage og/eller fortælle forældrene om deres børns læring?</i>	I starten af forløbet vil vi gå foran børnene dvs. vi guider og viser vej. Det gælder om vi er på legepladsen, i skoven eller på cykeltur. Vi vil højest sandsynlig have planlagt noget bestemt børnene gerne skal se eller gerne finde på turen. Senere i forløbet vil vi forsøge at trække os og lade børnene styre vejen, dvs. vi går ved siden af børnene. Vi ønsker at børnene selv tager initiativ til at finde/opdrage dyr, når vi er afsted. Vi vil tage billeder af de dyr vi finder på vores ture og hænger dem op på stuen, så vi har snakke med børnene om det, når vi kommer hjem. På cykelturen vil vi vil besøge marker og bondegårdsdyr. I skoven vil vi se, hvad der gemmer sig i jorden, hvis vi løfter grene, blade osv. på legepladsen

	vil vi se hvad der gemmer sig i de små jordbakker. Vi vil gøre brug af forstørrelsesglas, lup, mm. Vi vil i middagsstunden lave dialogisk læsning for børnene, hvor vi læser bøger med dyr. Når vi ikke er på tur vil der være tidspunkter, hvor vi laver vendespil med dyr/kryb og kravl. Til slut i forløbet vil vi lave en skattejagt, hvor børnene skal rundt på legepladsen og finde de dyr, vi har arbejdet med undervejs i forløbet. Forældre indsatsen: Igennem vores nyhedsbrev vil vi informere forældrene om emnet, hvilke tanker og aktiviteter deres børn kommer til at deltage i gennem forløbet. Fokusordenen vil være vedhæftet, så de har mulighed for at styrke børnenes ordforråd hjemme. Ellers vil vi i løbet af den daglige kommunikation fortælle forældrene, hvad deres barn har beskæftiget sig med den pågældende dag. Der vil komme billeder på AULA, så forældrene også på den måde kan se, hvad deres børn laver under forløbet.
Indhold og opgavefordeling blandt de voksne på teamet: Hvem gør hvad - hvornår?	Vi er fælles på projektet. Vi er opdelt i mindre grupper med faste voksne. Sætte nye fokus ord på bordene 1 gang om måneden.
Fokusord Hvilke fokusord skal børnegruppen lære? Udvælg 5 fokusord pr. 14. dag med afsæt i jeres tema, mål og tiltag. Anvend skabelonen "vi lærer nye ord" fra VLS. Husk at børnene skal lære ord i forskellige kategorier	Uge 18 – 22: Lille, stor, insekter, gård, yver, hale, blød, plettet Uge 23 – 26: Jord, under, flyve, flue, græs, æg, mælk, bacon
Tegn:	• Viser børnene interesse for aktiviteterne og forløbet. • Er børnene optaget af fokus på stuen/badeværelset. Inviterer de selv til kommunikation omkring dem.

Hvordan kan vi se, at børnene er på rette vej i forhold til læringsmålet – altså hvad vil I "holde øje" med? Dokumentation: Hvordan kan vi dokumentere børnenes læring? <i>Dokumentation kan give jer viden om børnenes læring. Dokumentation er således knyttet til muligheden for at stille spørgsmål om jeres praksis samt evt. udtænke nye handlemuligheder, fx justering af læringsmål eller tiltag.</i> Overvej derfor, hvilken dokumentation I skal lave, som rent faktisk fortæller noget om børnenes læring?	• Kan børnene fortælle, hvilke dyr de har set. • Udviser børnene miljøomsorg overfor de dyr de møder • Begynder børnene selv at gå opdragelse efter dyr, når vi er på legepladsen.
Evaluering af sammenhængen mellem vores læringsmiljø og børnenes udbytte af det. Udfyldes i forbindelse med pædagogmøde eller teammøde: Hvilke tegn på læring får vi øje på hos børnene i det dokumentation vi udarbejder? Konsekvenser for det pædagogiske arbejde Udfyldes i forbindelse med teammøde. • Hvad er den vigtigste læring, vi tager med fra dette forløb? • Hvad vil vi fastholde og bruge fremadrettet i vores kommende læreplaner? • Hvordan sikrer vi den nye praksis? • Hvad ønsker vi at parkere?	Børnene kan af sig selv fortælle hvilke dyr, de møder på deres vej, og hvilke lyde de siger. Vores tur til børnebondegården understøttede og gav rigtig god sammenhæng ift. vores fokusord. Børnene fik mulighed for at møde nogle af dyrene i virkeligheden og mærke, hvordan deres pels osv. føles. Generelt har fokusordene haft børnenes opmærksomhed, da det har været noget de har været meget optaget af og undersøgende omkring. Vi vil fremadrettet bruge vores læring omkring dyrene, til at bygge videre på børnenes forståelse omkring dyrene. Fx, at koen har et yver og der kommer mælk ud af yveret. Vi fokuserede meget på at fokusordene kobledes sig fra måned til måned og derfor gav en overbygning på forløbet. Det er noget vi vil tage med videre, da det gav en god forståelse ved børnene. Vi opdelte ikke børnene lige så meget som vi ønskede, grundet sygdom og ændringer i personale på stuen.

VØL Børnehaveteam

VØL

Hvilket læringsmiljø ønsker vi at blive klogere på?

Emne/tema: Mentalisering

Hvorfor ønsker vi det?

Det VED vi inden vi går i gang	Det ØNSKER vi at vide mere om? Hvad skal vi ud og undersøge i vores praksis (hvilke spørgsmål skal vi stille)? Hvem gør hvad?	Det har vi nu LÆRT om vores læringsmiljø
Vi ved at mentalisering er vigtig. Mentalisering handler om at kunne se verden fra et andet menneskes perspektiv, og forstå hvordan deres følelser og tanker påvirker deres handlinger. Vi ved at det er vigtigt at vi mentaliserer, når vi er sammen med børnene, fordi når vi arbejder mentaliserende, skaber vi tryghed i relationerne. Vi skaber tryghed, fordi børnene føler sig mødt. I praksis handler det om at være nysgerrig på, hvad der er på spil for børnene. Vi ved vi har en lille gruppe børn, som vi beskriver som "usynlige". De gør ikke krav på opmærksomhed og forsvinder nemt i mængden. Børnegruppen: 	Vi vil vide mere om hvordan denne gruppe børn har det. Føler de sig trygge her i naturhuset? Hvordan er deres selvopfattelse? Hvordan kan vi styrke deres lyst til at ydre sig, i fællesskaber og mindre grupper. Hvad sker der, hvis vi sætter ord på deres handlinger og følelser? Hvad sker der, hvis vi i en periode knytter en voksen på disse børn, som hver dag, sørger for at se det enkelte barn, være i dialog og have en form for kropslig kontakt i form af kram, hold i hånd eller massage?	D. 22.05.2024 Rigtig mange af børnene er kommet i bedre trivsel. Vi er stadig opmærksomme på: og samt nye børn har fanget vores opmærksomhed. Derfor tænker vi det giver anledning til at gentage denne VØL engang efter sommerferien.

Læreplan vuggestueteam

Team: XXXXXXXXXX		Periode: Marts – juni 2025
Emne: Vand		
Sæt kryds	Pædagogiske læreplanstemaer vi kommer omkring? - Husk at sætte kryds ud for temaerne I kommer omkring - Husk også at sætte et par ord på hvad I kommer omkring i de forskellige læreplanstemaer	
	Alsidig personlige udvikling –	
	Social udvikling –	
	Kommunikation og sprog –	
X	Krop, sanser og bevægelse – Sanser i forhold til legen med vand, bevægelse i forhold til koordination i aktiviteterne	
X	Natur, udeliv og science – Science når vi eksperimenterer, udeliv når det foregår udenfor	
	Kultur, æstetik og fælleskab	
Sammenhæng: Hvad er vores børnegruppe optagede af – hvilke lege, aktiviteter eller interesser opdager vi i samværet med børnene? ELLER - hvad er vi voksne optagede af i forhold til børnenes trivsel og udvikling? Hvilket tema vil vi arbejde med? Hvilke forudsætninger (forudsætninger kan eks. være børnenes alder, zone for nærmeste udvikling osv.), har vores børnegruppe i forhold til det valgte tema?		Science er et nyt begreb i forhold til læreplanstemaerne og et begreb vi indtil videre har haft svært ved at tage til os. Derfor vælger vi emnet vand, hvor det primære fokus vil være på science. Vi ønsker at eksperimentere og udforske sammen med børnene, afprøve naturlove, flytte udendørsaktiviteter ind og indendørsaktiviteter ud. Vi vil undersøge vands evner, hvad der sker når man tilføjer elementer i vandet osv. Vand har en stor tiltrækningskraft for børn, vi oplever at selv den mindste vandpytte kan blive trampet i eller tømt, fordi den er så spændende. Vi laver aktiviteter hvor alle børn har deltagelsesmuligheder uanset deres zone for nærmeste udvikling.
Mål - Læringsmål: Læringsmål: Hvad skal børnene lære noget om? Hvordan gør vi denne læring synlig og vedkommende for børnene – altså hvordan inddrages og præsenteres børnene for det vi igangsætter?		<u>Læringsmål:</u> Børnene skal lære om vandets evner og egenskaber. De skal lære hvordan man eksperimenterer og udforsker et element. Vi gør den synlig for børnene ved hjælp af små aktiviteter, hvor vi i starten går foran og viser dem hvad de skal, for derefter selv at være aktivt deltagende og vi går ved siden af eller bagved.

Hvilken sammenhæng er der mellem læringsmålene og de pædagogiske læreplanstemaer?	<u>Hvordan knytter vores mål sig til læreplanstemaerne:</u> Den primære sammenhæng mellem mål og temaer er at science er vores hovedfokus og at børnenes sanser vil komme i spil i forhold til vandet.
Tiltag: Hvilke læringsmiljøer og aktiviteter vil vi skabe sammen med børnene for at nå læringsmålene? (Inddrag børnegruppens forudsætninger i forhold til det valgte tema). Hvordan vil vi bruge de fire pejlemærker fra Kom Ud I Dag i vores læringsmiljø? • At se nøje efter • At støtte et rigt sprogligt miljø • At undersøge og eksperimentere • At støtte de første modeller og konstruktioner <i>Hvordan vil I inddrage og/eller fortælle forældrene om deres børns læring?</i>	Vand findes overalt og i mange former og derfor har vi rig mulighed for at bruge elementet i vores aktiviteter. Vi vil både lave små læringsmiljøer med mindre grupper, ligesom vi vil lave aktiviteter i store grupper. Aktiviteterne vil både være planlagte og spontane. Vi vil ved hjælp af billeder på Aula informere forældrene omkring den læring deres børn opnår. Igen gennem nyhedsbrevet vil vi informere om hvad vi har beskæftiget os med.
Indhold og opgavefordeling blandt de voksne på teamet: Hvem gør hvad - hvornår?	Vi er fælles om ansvaret når vi dagligt planlægger aktiviteter, ligesom det er vigtigt vi følger barnets spor, hvis de spontant bliver optaget af noget.
Fokusord Hvilke fokusord skal børnegruppen lære? Udvælg 5 fokusord pr. 14. dag med afsæt i jeres tema, mål og tiltag. Anvend skabelonen "vi lærer nye ord" fra VLS. Husk at børnene skal lære ord i forskellige kategorier	Marts: Kold – varm – Sø - Dråbe April: Regn – Sne – Blå – Lyseblå - Å Maj: Vandpytte – Bølger – Mudder - Hav Juni: Is – Bobler – Hvid - Bade
Tegn: Hvordan kan vi se, at børnene er på rette vej i forhold til læringsmålet – altså hvad vil I "holde øje" med?	Børnene skal være aktivt deltagende, vise interesse og have lyst til at røre ved elementerne.

Dokumentation: Hvordan kan vi dokumentere børnenes læring? <i>Dokumentation kan give jer viden om børnenes læring. Dokumentation er således knyttet til muligheden for at stille spørgsmål om jeres praksis samt evt. udtænke nye handlemuligheder, fx justering af læringsmål eller tiltag.</i> Overvej derfor, hvilken dokumentation I skal lave, som rent faktisk fortæller noget om børnenes læring?	De viser tegn ved at lære fokusordene og fortælle omkring de ting de har lavet. Vi dokumenterer ved hjælp af billeder. Mundtlig evaluering sammen efter de enkelte aktiviteter, som vi vil bruge i den samlede evaluering til – hvad vi har fået øje på.
Evaluering af sammenhængen mellem vores læringsmiljø og børnenes udbytte af det. Udfyldes i forbindelse med pædagogmøde eller teammøde: Hvilke tegn på læring får vi øje på hos børnene i det dokumentation vi udarbejder? Konsekvenser for det pædagogiske arbejde Udfyldes i forbindelse med teammøde. • Hvad er den vigtigste læring, vi tager med fra dette forløb? • Hvad vil vi fastholde og bruge fremadrettet i vores kommende læreplaner? • Hvordan sikrer vi den nye praksis? • Hvad ønsker vi at ændre?	Vi har malet med vand (uden maling). Når fliserne eller væggen var tør, så kunne man se hvor man malede henne. Væggen eller fliserne blev mørkere. Vi har tilsat forskellige ting til vand f.eks. sæbe og kridt. Kridtet blev opløst og der kom også en sansemæssig læring i det for nogle af børnene. Andre børn kastede sig ud i det og eksperimenterede med, hvad man så kunne – det kunne bruges som maling, som så kunne male fliserne, deres hænder, hinanden osv. Når vi rodede i vandet efter sæben var tilsat blev det til skum. Børnene var tilbageholdende i forhold til at undersøge skummet, men når vi lagde det på deres fødder og hænder blev de fleste nysgerrige. Når vi tilsatte genkendelige ting såsom køkkenlegetøj eller plastikdyr, så eksperimenterede de mere med at flytte sæbeskummet. Vi har leget med vand i en vandbane. Vandbanen har Roden bygget, men vi undersøgte hvad der skete når vi puttede vand i banen- Børnene prøvede også med andre elementer som sand, som ikke reagerede på samme måde. De prøvede også med bolde, som ikke kunne komme igennem alle steder, ligesom vandet kunne. Vi havde intention om at lave og lege med mudder både ude og inde og det er helt sikkert noget vi stadig brænder for at gøre, for at se hvordan børnene måske bliver optaget af det og om de måske bliver tilbageholdende, når vi flytter "et beskidt" element indenfor – begrænser det dem?

	Det er et emne vi helt sikkert kunne finde på at bruge igen, fordi det er et emne der indbyder til at eksperimentere og undersøge, og at alt ikke er givet på forhånd, fordi børnenes reaktion har været så forskellig og at de på den måde også kan inspirere hinanden til at være eksperimenterende. Vi vil i vores fremadrettede læreplaner have fokus på børnenes nysgerrighed. I stedet for at vi har en intention om noget de skal lære, så var den spændende del at se hvor børnene selv førte det hen ved hjælp af deres nysgerrighed.
--	--

Hovedgård september 2025

Stine Ellemann Nielsen og Jonas Borgsmidt.